

TBMM

(S. Sayısı: 464)

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti
Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluklarda Çalışan
Diplomatik ve Konsüler Kadro ile İdari ve Teknik Personel
Yakınlarının İstihdamına İlişkin Anlaşmanın Onaylan-
masının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri
Komisyonu Raporu (1/659)**

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas olarak da Dışışleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

14/11/2008

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1633/4524

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 27/10/2008 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluklarda Çalışan Diplomatik ve Konsüler Kadro ile İdari ve Teknik Personel Yakınlarının İstihdamına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Meslek sahibi diplomat eşlerinin bulundukları ülkede sosyal görevlerinin yanı sıra mesleklerini de icra etme talepleri, diplomasi alanında son yıllarda güçlendiği gözlenen bir eğilimdir. Küreselleşen dünyamızda, diplomatik misyonlarda görevli memurların eşleri ve bakımıyla yükümlü oldukları çocuklarının bulundukları ülkede çalışmalarının sınırlanması ise, günümüzün gerçekleriyle bağdaşmamaktadır.

Büyükelçiliklerde ve Konsolosluklarda çalışan diplomatlar ve idari-teknik personel ile bunların eş ve çocukları, bulundukları ülkede 1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi (DİVS) ve 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi (KİVS) ile öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmaktadırlar. Söz konusu Viyana Sözleşmeleri, diplomatlar ve

idari-teknik personelin eş ve çocuklarının kazanç getirici bir işte çalışmaları halinde, sahip oldukları ayrıcalık ve bağışlıklardan feragat etmelerini ve çalışma izni, süresi ve alanıyla ilgili hususların ev sahibi ülkenin takdirine bırakılmasını öngörmektedir.

Avrupa Konseyi, 1987 yılında bir örnek anlaşma metni benimseyerek, DİVS ve KİVS ile getirilen söz konusu kısıtlamaların ülkeler arasında ikili düzenlemeler yoluyla giderilmesini mümkün kılmıştır. Bu uygulama, Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere Batılı ülkelerde çok yaygındır.

İkili düzenlemelerin tercih edilmesinin nedenleri şunlardır:

- a) Diplomatlar ve idari-teknik personelin eş ve çocuklarının kazanç getirici bir işte çalışma isteğinin ev sahibi ülkenin takdirine bağlı olmaktan çıkartılması,
- b) Konunun “karşılıklılık” ilkesi çerçevesinde bir düzenlemeye tabi tutulması,
- c) Çalışma talebi uygun bulunan aile bireylerinin DİVS ve KİVS ile hak ettikleri ayrıcalık ve bağışlıkların korunması,
- d) Söz konusu ayrıcalık ve bağışlıklara getirilecek sınırlamanın, yalnızca çalışılan iş ile bağlantılı konularda geçerli olması.

Ülkemizin diplomatik misyonlarında görev yapanların eş ve çocukları için de, 12 Şubat 1998 tarihinden itibaren, Misyon Şefinin takdiri göz önünde bulundurulmak kaydıyla yurt dışında çalışma imkanı sağlanmıştır. Bu kapsamda, ABD, İngiltere, Hollanda, İtalya, Slovak Cumhuriyeti, Ukrayna, Polonya, Arjantin, Portekiz ve Slovenya ile ikili düzenlemeler yapılmıştır.

Yukarıda açıklanan hususlar muvacehesinde, konuyla ilgili olarak ikili bir düzenleme yapılması yönünde Avustralya ile varılan mutabakat sonucu Anlaşma yapılmıştır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/659

Karar No.: 36

29 Ocak 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 14/11/2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 20/11/2008 tarihinde tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluklarda Çalışan Diplomatik ve Konsüler Kadro ile İdari ve Teknik Personel Yakınlarının İstihdamına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 21/1/2010 tarihli 7 nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile;

- Tarafların karşılıklı olarak diplomatik misyon ve konsolosluklarda görev yapan personelin yakınlarına kazanç getirici bir işte çalışmalarına izin vermeleri,

- Çalışma izinlerinin münhasıran eğitim, akademik araştırma, turizm sektörü ve iki tarafın diplomatik nota teatisiyle üzerinde anlaşmaya varacağı alanlarda verilebilmesi,

- Çalışma izinlerinin en çok dört yıl için verilebilmesi ve bunu izleyen dönemlerde yılda bir yenilenebilmesi,

- Personel yakınlarının Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi veya Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi uyarınca sahip olduğu bağışıklıkların, kazanç getirici işle ilgili olarak meydana gelen ve kabul eden Devletin medeni ve idare hukuku alanına giren bütün konularda, gönderen devlet tarafından kaldırılması,

- Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi ve geçerlilik süresi,

gibi konularda düzenlemeler öngörülmüştür.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Anlaşmanın, Türkiye ve Avustralya'nın karşılıklı olarak diplomatik temsilcilerinin yakınlarının kazanç getirici bir işte çalışmasına olanak sağlayan düzenleyici bir anlaşma olduğu,

- Anlaşmanın standart bir anlaşma olduğu ve daha önce pek çok ülke ile imzalandığı, ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Kırşehir Milletvekili Abdullah Çalışkan ve Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi'nin Komisyon raporu üzerine özel sözcüler olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Metin Yılmaz</i>
Eskişehir	Karabük	Bolu
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Çerçi</i>	<i>Zeynep Dağı</i>	<i>Onur Öymen</i>
Manisa	Ankara	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Fevzi Şanverdi</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>İlhan Kesici</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
(Bu Raporun Özel Sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Canan Arıtman</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>	<i>Hüseyin Tuğcu</i>
İzmir	Kırşehir	Kütahya
	(Bu Raporun Özel Sözcüsü)	
Üye		Üye
<i>Metin Ergun</i>		<i>Necip Taylan</i>
Muğla		Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE AVUSTRALYA HÜKÜMETİ ARA-
SINDA DİPLOMATİK MİSYON VE
KONSOLOSLUKLARDA ÇALIŞAN DİP-
LOMATİK VE KONSÜLER KADRO İLE
İDARİ VE TEKNİK PERSONEL YAKIN-
LARININ İSTİHDAMINA İLİŞKİN
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1- (1) 10 Temmuz 2008 tarihinde Kanberra’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluklarda Çalışan Diplomatik ve Konsüler Kadro ile İdari ve Teknik Personel Yakınlarının İstihdamına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE AVUSTRALYA HÜKÜMETİ ARA-
SINDA DİPLOMATİK MİSYON VE
KONSOLOSLUKLARDA ÇALIŞAN DİP-
LOMATİK VE KONSÜLER KADRO İLE
İDARİ VE TEKNİK PERSONEL YAKIN-
LARININ İSTİHDAMINA İLİŞKİN
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı V.

M. M. Eker

Adalet Bakanı

M. A. Şahin

Dışişleri Bakanı V.

B. Atalay

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı

M. Şimşek

Millî Savunma Bakanı V.

F. Çelik

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı V.

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. S. Yazıcıoğlu

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Z. Çağlayan

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 464)

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında
Diplomatik Misyon ve Konsolosluklarda Çalışan Diplomatik ve Konsüler
Kadro ile İdari ve Teknik Personel Yakınlarının
İstihdamına İlişkin Anlaşma**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avustralya Hükümeti, karşılıklılık ilkesi temelinde, birbirlerindeki Diplomatik Misyon ve Konsolosluklarına akredite olan diplomatik ve konsüler kadro ile idari ve teknik personel yakınlarının, kabul eden Devlet kanunları ve aşağıda belirtilen şartlar çerçevesinde, kazanç getirici işlerde çalışmalarına izin verilmesini kararlaştırmışlardır.

1. Kazanç Getirici Bir İşte Çalışma İzni Verilmesi

a. Gönderen Devletin, diplomatik misyon veya konsolosluk mensubunun resmi hane halkını teşkil eden aile üyelerinin, kabul eden Devletin kanunlarına uygun olarak ve bu Anlaşma hükümleri çerçevesinde, kabul eden Devlette kazanç getirici bir işte çalışmalarına izin verilir.

b. Bu Anlaşmanın amacı doğrultusunda:

i. "Diplomatik misyon veya konsolosluk mensubu", gönderen Devletin, kabul eden Devletteki diplomatik misyon, konsolosluk ya da uluslararası kuruluş temsilciliklerindeki görevlilerini (kabul eden Devletin vatandaşı olmayan veya o devlette daimi olarak ikamet etmeyen) ifade eder;

ii. "Aile üyesi", kabul eden Devletin bu sıfatla tanıdığı ve diplomatik misyon veya konsolosluk mensubunun resmi hane halkını teşkil eden kişiyi ifade eder;

Aile üyeleri aşağıdaki şahısları kapsar:

- a) Eş,
- b) Evli olmayan, 21 yaşın altındaki çocuklar,
- c) Evli olmayan, 23 yaşın altında ve orta eğitim sonrası eğitim kuruluşlarına tam gün devam eden ve eğitim masrafları tamamıyla ödenmiş çocuklar.

iii. "Sözleşmeler", 18 Nisan 1961 tarihli *Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi* ile 24 Nisan 1963 tarihli *Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi*'ni ifade eder.

- c. Başvuru sahibi, önerilen bir işe girmekle diplomatik misyon veya konsolosluk mensubunun hane halkını teşkil etmekten çıkıyorsa, bu durumda çalışma izni verilmeyecektir.
- d. Aile üyesine, kazanç getirici bir işte çalışma izni, diplomatik misyon veya konsolosluk mensubunun kabul eden Devlete varışından, bu Devletten ayrılışına veya ayrılışını izleyen makul bir sürenin sonuna kadar verilir.

2. Yöntem

- a. Kazanç getirici bir işte çalışma iznine ilişkin talep, aile üyesi adına gönderen Devletin Büyükelçiliği tarafından kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığına iletilecektir.
- b. Gerekli işlemler, aile üyesinin kazanç getirici bir işte çalışmasını mümkün olan en kısa sürede sağlayacak şekilde yürütülecek ve çalışma izinleri ve benzer formalitelere ilişkin şartlar olumlu şekilde uygulanacaktır.
- c. Bir aile üyesine kazanç getirici bir iş için verilen çalışma izni, normalde herhangi bir iş için gerekli olan kişisel özellik, profesyonel veya ticari nitelikler ile diğer şartlardan muafiyet sağlamaz.
- d. Çalışma izni dört yılı aşmayacak bir süre için verilecek ve bunu izleyen dönemlerde yılda bir yenilenebilecektir.
- e. Çalışma izni münhasıran eğitim, akademik araştırma, turizm sektörü veya iki tarafın diplomatik nota teatisi yoluyla münferiden üzerinde anlaşmaya varacağı diğer iş alanları için verilebilir. Kabul eden Devlette yasa dışı çalışmış veya aynı ülkedeki sosyal güvenlik ve vergi mevzuatını ihlal eden şahıslara izin verilmesinden imtina edilebilir. Bu izin, ulusal güvenlik gerekçeleriyle de reddedilebilir.

3. Medeni ve İdari Ayrıcalık ve Bağışıklıklar

Aile üyelerinin, Sözleşmeler uyarınca kabul eden Devletin medeni ve idari yargısından bağışık olmaları halinde, bu bağışıklık, kazanç getirici işle ilgili olarak meydana gelen ve kabul eden Devletin medeni ve idare hukuku alanına giren bütün konularda, gönderen Devlet tarafından kaldırılacaktır. Bu gibi durumlarda, gönderen Devlet, aile üyesine karşı bir hükmün icrasına ilişkin bağışıklığı da kaldıracaktır.

4. Cezai Yargı Bağışıklığı

Aile üyelerinin, Sözleşmeler uyarınca kabul eden Devletin cezai yargısından bağışık olmaları halinde:

- a. Gönderen Devlet, ilgili aile üyesinin kazanç getiren işle ilgili olarak işlediği fiiller bakımından cezai yargı bağışıklığını, böyle bir tasarrufu kendi çıkarlarına aykırı bulduğu özel haller dışında kaldıracaktır.
- b. Cezai yargı bağışıklığının kaldırılması, cezai bir hükmün icrasına ilişkin bağışıklığın kaldırılması şeklinde yorumlanmaz, bunun için ayrı bir feragat gereklidir. Bu gibi durumlarda, gönderen Devlet, cezai bir hükmün icrasına ilişkin olarak bağışıklığın kaldırılmasını ciddiyle gözönüne alacaktır.

5. Vergi ve Sosyal Güvenlik Rejimleri

Sözleşmeler veya geçerli başka bir uluslararası düzenleme uyarınca, aile üyeleri, kabul eden Devlette kazanç getirici işlerle ilgili tüm konularda, kabul eden Devletin mali ve sosyal güvenlik rejimlerine tabi olacaklardır.

6. Yürürlük Süresi ve Sona Erme

Bu Anlaşma, İkili İstihdam Anlaşmasına taraf her iki Devletin, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç işlemlerin tamamlandığını diplomatik kanallardan birbirlerine bildirdikleri tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma, taraflardan herhangi biri diğer tarafa altı ay önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle anlaşmayı sona erdirene kadar yürürlükte kalacaktır.

10. ^{Kanberra'da} ~~VII~~.08 tarihinde 'da her biri Türkçe ve İngilizce dilinde ve her birinin lafzı aynı derecede bağlayıcı olan iki asli nüsha olarak hazırlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

MURAT ERSAVCI
AVUSTRALYA BÜYÜKELÇİSİ

AVUSTRALYA
HÜKÜMETİ ADINA

STEPHEN BRADY
BÜYÜKELÇİ
PROTOKOL GENEL MÜDÜRÜ

